

UiO : **Nordisk institutt for sjørett**
Det juridiske fakultet

Professor Ivar Alvik

Petroleumskontrakter

Mislighold - dag 2

Mangler – disposisjon:

- Strukturen i mangelreguleringen – art 23 og 25
- Hva er en mangel?
- Mangler i garantiperioden
- Løpende inspeksjon og endringer
- Levering og mangelregistrering
- Reklamasjon
- Leverandørens utbedringsplikt (retteplikt) og kostnadsansvar
- Selskapets rett til å utbedre selv eller ved andre
- Prisavslag når Selskapet velger å rette selv eller ved andre
- Erstatning
- Heving på grunn av mangel

Strukturen i mangelsreguleringen, Art. 23 og 25

- Hva som er en mangel: Leverandørens garanti, art 23
 - Kravene til Leverandørens ytelse, art. 23.1
 - Hvor lenge disse kravene gjelder – garantiperiode, art. 23.2
 - Garanti på garantiarbeider (23.3) og garantier fra Underleverandører (23.4)
- Virkningene av brudd på garantien, leverandørens mangelsansvar – art 25
 - Uttømmende regulering, art 25.5
 - Ansvarsbegrensning – 15 % og visse typer kostnader, art 25.4

Hva er en mangel?

- Leverandøren garanterer iht Art. 23:
 - Utførelsen av Arbeidet
 - Nye Materialer
 - Prosjektering – egnet for formålet
 - **Tegninger og Spesifikasjoner (as-built)**
gjennom garantiperioden
 - Ikke Selskapets Leveranser

Hva er en mangel? (forts.)

«Utførelsen av Arbeidet»

- Tegninger og Spesifikasjoner
- Art. 4: fagmessig og aktsom utførelse

«At Materialer levert av Leverandøren for inkorporering i Kontraktsgjenstanden er nye»

- Ikke brukt til noe annet før inkorporasjon
 - Med mindre samtykke til midlertidig bruk, art. 4.2

Hva er en mangel? (forts.)

«at prosjektering utført av Leverandøren er egnet for det formål og den bruk den i henhold til Kontrakten er ment å tjene»

- Fabrikasjon: Arbeidstegninger og annen detaljering av prosjektering som utgangspunkt levert av Selskapet
- Hvis kontrakten omfatter mer omfattende prosjektering:
 - Garantien omfatter Leverandørens prosjektering
 - Selskapet har fortsatt ansvar for sin prosjektering
 - Forutsatt at leverandøren oppfyller sin undersøkelsesplikt, jf art. 6.1

Hva er en mangel? (forts.)

«at Kontraktsgjenstanden gjennom Garantiperioden svarer til de Tegninger og Spesifikasjoner som er gjeldende på leveringstidspunktet» (as-built)

- Ordlyd – funksjonsgaranti uten hensyn til årsak
 - ✓ Mao: leverandøren har som utgangspunkt risiko også for mangler som oppstår i garantiperioden
 - ✓ Går lenger enn bakgrunnsretten: mangler knyttet til leveringstidspunkt og risikoovergang
- Omfatter ikke selskapets leveranser
 - Men betinget av undersøkelsesplikten, art. 6.2

Mangler i garantiperioden

- Kan ikke fortolkes absolutt - avhengig av årsak
 - Slitasje og småskader ved vanlig bruk
 - Feil bruk
 - Ytre begivenheter, hendelige tilfeller
- Leverandøren har risikoen for tvil
 - Mangel dersom han ikke kan påvise andre etterfølgende årsaker
 - Mao form for "bevisbyrdegaranti"

Mangler i garantiperioden (forts.)

- Garantiperioden, Art. 23.2
 - Levering
 - Utløper senest 2 år etter
 - Opprettelse av Leveringsprotokoll
 - Overtakelse – dersom Kontraktsgjenstanden er overtatt uten at betingelsene for opprettelse av Leveringsprotokoll var oppfylt

Mangler i garantiperioden (forts.)

- Garanti på garantiarbeid, Art. 23.3
 - 1 års garanti fra dato for fullføring
 - Med mindre gjenstående del av Garantiperioden er lengre
 - Likevel maksimalt 2 år fra fullførelse av første utbedring

Leverings-
protokoll

Garantireparasjon
etter 3 mnd

Garantireparasjon
etter 23 mnd

2 år

Mangler i garantiperioden (forts.)

- Garantier fra Underleverandører, Art. 23.4
 - Direktekravsadgang
 - Også begrenset av underkontrakten
 - Garantitidens begynnelse
 - Leveringstidspunkt i underkontrakten
 - Ansvarsbegrensninger
 - Kontraktsverdi i underkontrakten

Løpende inspeksjon og endringer under kontraktsoppfyllelsen

- Mangelbegrepets normale, forutsatte funksjon
 - Kunden bestiller tilvirkning iht. spesifikasjoner
 - Leverandører tilvirker og leverer
 - Mangelsvurdering
 - Utgangspunkt – ved levering
 - Evt funksjonsgaranti i begrenset periode
- Virkeligheten i NF
 - Selskapet overvåker og styrer tilvirkingsprosessen
 - Venter ikke til mangelsvurdering ved levering

Organisering av løpende inspeksjon

- Selskapets Representant, Art. 3.1
- Staben under denne, Art. 3.2
- Adgang til byggeplass og Arbeidet, Art. 3.3
 - I praksis ofte fast tilstedeværelse
- Selskapets Representant kan kreve utført ”nærmere bestemt arbeid”, Art. 16.1
 - Ved skriftlig instruks
 - Ved møtereferat som er undertegnet eller bekreftet

Mulige følger av instruks

- Leverandøren aksepterer at arbeidet inngår i hans forpliktelser
- Leverandøren mener det foreligger Endring
 - Må fremsette Endringsordrekrav til Selskapet, Art. 16.1: to alternativer
 - ✓ Selskapet utsteder Endringsordre
 - ✓ Selskapet utsteder Omtvistet Endringsordre
- Mao: potensielle mangler ved levering blir konvertert til spørsmål om endring
 - Leverandøren må uansett utføre Selskapets instruks
 - «Mangelspørsmålet» blir spm om endring og tilleggsbetaling

Levering og «mangelsregistrering»

- Levering, Art. 19.1
 - Leverandøren kan kreve å levere når
 - Avtalt Leveringsdato er nådd;
 - Kontraktsgjenstanden
 - er ferdig;
 - har gjennomgått tester ihht. Kontrakten; og
 - er klar for levering
 - Når er Kontraktsgjenstanden ”ferdig”?
 - Mindre deler av Arbeidet kan gjenstå
 - Må ikke ha praktisk betydning for **bruken** eller senere **fabrikasjonsarbeider** som skal gjøres av andre leverandører

Levering og mangelsregistrering (forts.)

- Gjennomføring av levering, Art. 19.1 (forts.)
 - Skjer ved opprettelse av Leveringsprotokoll
- Leveringsprotokollen, art. 19.2
 - Skal angi gjenstående deler av Arbeidet
 - Og opplysning om fullføring av disse
 - Ved uenighet skal begge parters syn fremgå
 - Dateres og underskrives av begge parter
- Konsekvenser av levering?
 - Garantiperiode, mangelsansvar
 - Risikoovergang, sml art. 29
 - Ikke grunnlag for dagmulkt, sml. art. 24.1

Levering og mangelsregistrering (forts.)

- Gjenstående deler av Arbeidet etter levering
 - to muligheter
 - Fullføres av Selskapet (evt. annen leverandør)
 - Kostnader går til fradrag i vederlaget til Leverandøren
 - Fullføres av Leverandøren
 - *Ligner* på mangelsutbedring, Art. 25
 - Men jf Art. 25.4 – ansvarsbegrensningen gjelder først fra utstedelse av Ferdigattest
 - Mao ingen begrensning mht. beløp eller kostnadstype

Levering og mangelsregistrering (forts.)

- Ferdigattest, Art. 19.3
 - Skal utstedes av Selskapet når Arbeidet er fullført (mao inkludert gjenstående arbeider etter levering unntatt garantiarbeider)
 - Kan utstedes samtidig med Leveringsprotokoll
 - Hvis vilkårene er oppfylt ved levering (ingen gjenstående arbeider)
 - Eller senere
 - Når gjenstående arbeider ved levering er ferdig utført

Levering og mangelregistrering (forts.)

- Godkjennelsesattest, art. 23.5
 - Skal utstedes av Selskapet når Arbeidet inklusive garantiarbeider er fullført, mao ved utløpet av garantiperioden
 - Skal senest anses utstedt 30 Dager etter utløpet av Garantiperioden

Reklamasjon, Art. 25

- Reklamasjonsfrist
 - «Uten ugrunnet opphold»
 - Etter at mangelen ble oppdaget
 - Eller burde vært oppdaget
 - Senest innen utløpet av garantiperioden
 - Krav til «spesifisert angivelse av mangelen»

Utbedringsplikten

- Hovedregel, Art. 25.2 – leverandøren har plikt til å utbedre
- Men ingen rett – Art. 25.3; to ulike situasjoner
 - Leverandøren kan ikke utbedre innen rimelig tid
 - Selskapet vil ikke la Leverandøren utbedre
- Leverandørens kostnadsansvar er forskjellig i de to situasjonene

Utbedringsplikten (forts.)

- Leverandørens ansvar for utbedringskostnader – **oversikt**
 - 1) Leverandøren retter selv, Art. 25.2
 - For egen regning
 - 2) Leverandøren *kan* ikke rette, Art. 25.3 første ledd
 - Må dekke Selskapets kostnader
 - 3) Leverandøren *får* ikke rette, Art. 25.3 andre ledd
 - Vederlagsreduksjon iht endringsreglene

Utbedringsplikten (forts.)

- Leverandørens kostnadsansvar, Art. 25.4
 - Beløpsmessig – maksimalt 15% av Kontraktsprisen
 - Omfatter både rettekostnader og erstatning
 - Forutsetter at Ferdigattest er utstedt
 - Mao ingen tilsvarende begrensning av naturaloppfylleelsesplikten
 - Visse kostnader er unntatt etter sin art
 - Gjelder uansett hvem som utfører utbedringsarbeidene

Utbedringsplikten (forts.)

- Kostnader som Leverandøren ikke må dekke
 - Demontering av andre gjenstander enn Kontraktsgjenstanden for å få tilgang
 - Kost og losji til havs
 - Transport til, fra og på feltet
 - Tungløfteoperasjoner til havs
 - Ekstra kostnader forbundet med arbeider utført under havoverflaten
- Hva er begrunnelsen for ansvarsbegrensningen?

Selskapet rett til å utbedre for leverandørens kostnad

- Hvis ikke Leverandøren innen rimelig tid kan rette, Art. 25.3 første ledd
 - Hva ligger i «kan ikke»?
 - Virkningen: leverandøren må dekke selskapets faktiske rettekostnader
 - Kun nødvendige kostnader
 - Og «forutsatt at Selskapet går frem på rimelig måte»
 - Begrensningene i Art. 25.4 gjelder her også

Selskapet nekter leverandøren å utbedre

- Art, 25.3 andre ledd: «Dersom selskapet ikke vil...»
 - Ikke krav om saklig grunn
 - Leverandøren må betale, men ikke faktiske kostnader
 - Beløp skal beregnes etter Art. 13.2 – mao iht kontraktens priser

Selskapets rett til å kreve erstatning – NF art. 25.3, tredje ledd

- Erstatning «etter ellers gjeldende regler»
- Bakgrunnsretten?
- Ansvar for indirekte tap er avskåret, jf. art 32
 - Skadesløsansvar overfor hhv Leverandørgruppen og Selskapsgruppen
 - *«Indirekte tap etter denne bestemmelse omfatter, men er ikke begrenset til tapt inntekt, tapt fortjeneste, tap forårsaket av forurensning og tapt produksjon»*

Heving på grunn av mangel – art. 26.1

- Hovedvilkår – vesentlig kontraktsbrudd
- Heving på grunn av mangel er lite praktisk i fabrikasjonskontrakter
 - Mangel forutsetter levering – kun adgang til heving ex nunc, jf. art. 26.2, tredje ledd
 - Globalbegrensning på 25%, Art. 32.2

Adgang til retroaktiv heving (ex tunc) i ekstraordinære tilfeller?

- Bakgrunnsretten – vesentlig kontraktsbrudd også ved tilvirkning ved heving pga mangel
 - Vesentlighetskravet er relativt og må ses i lys av kjl. § 26

Gjelder kjøpet en ting som skal tilvirkes særskilt for kjøperen etter hans oppgaver eller ønsker, og kan selgeren derfor ikke uten vesentlig tap disponere tingen på annen måte, kan kjøperen bare heve dersom forsinkelsen medfører at hans formål med kjøpet blir vesentlig forfeilet.

- NF art. 26.2 avskjærer som utgangspunkt retroaktiv heving

Leverandøren har rett til betaling for den del av Arbeidet som er utført...

Selskapets kontraktsbrudd

- To situasjoner:
 - Mislighold av naturalytelser
 - Forsinket betaling

Selskapets kontraktsbrudd, Art. 27.1

- Strukturen i bestemmelsen – skille mellom forsinket og mangelfull «levering» eller «oppfyllelse» av «ytelser»
 - Selskapet er forsinket, Art 27.1 første ledd
 - Levering av ytelser
 - Fatte beslutninger
 - Utføre andre plikter etter Kontrakten
 - Mangelfull oppfyllelse av selskapets ytelser, Art. 27.1 andre ledd
 - Ytelser som påhviler selskapet etter kontrakter
 - For eksempel; prosjektering, spesifikasjoner, tegninger, jf art. 6

Konsekvenser av selskapets kontraktsbrudd

- Krav på endring av Fremdriftsplan
- Krav på tillegg til Kontraktsprisen
- Ingen rett til endring av egen ytelse
 - men sml. art. 23.1, andre ledd

- Endringer må kreves iht reglene i Art. 12-16

Forholdet mellom art. 27 og art. 6

- Retten til endring må sammenholdes med leverandørens egne plikter etter Art. 6.1
 - Søke etter "feil" i Tegninger og Spesifikasjoner
 - Varsle uten ugrunnet opphold
- Unnlatelse av å varsle om feil som oppdages eller burde ha vært oppdaget
 - Leverandøren blir ansvarlig for Selskapets direkte utgifter i forbindelse med Arbeidet
 - Mister rett til å kreve endring, art. 27.1, andre ledd og 27.2

Leverandørens plikter etter Art. 6.2 – «Selskapets leveranser»

- Umiddelbar visuell inspeksjon
- Innen 48 timer gi varsel om "feil" som oppdages
- Innen rimelig tid foreta ytterligere undersøkelser
 - Som beskrevet i vedlegg G
 - Eller som en samvittighetsfull kjøper ville foreta
- Varsel «straks» om feil

Leverandørens unnlattelse av å varsle etter art. 6.2

- Alle omkostninger skal bæres av Leverandøren
 - Krav til årsakssammenheng
 - Forsikringsdekning
 - Tap av rettigheter eller garantier

Endringsordresystemet ved kontraktsbrudd fra Selskapet, Art. 27.2

- Selskapet skal utstede Endringsordre
 - Etter reglene i Art. 12-16
 - Justering av fremdriftsplan
 - Tillegg til kontraktsprisen
- Men Leverandøren må kreve Endringsordre
 - Uten ugrunnet opphold etter at han oppfaget kontraktsbruddet
 - Hvis ikke taper han retten til å påberope forholdene
 - Preklusjonsvirkning: både tids- og kostnadskonsekvens

Selskapets plikter ved varsel etter art. 6.1 og 6.2 – art. 6.3

- Retting eller instruks etter reglene i art. 12 til 16 uten ugrunnet opphold
- Merk Art. 16.2
 - «*Dersom Selskapet vil gjøre gjeldende at Leverandørens krav er fremsatt for sent, må dette fremgå av den Omtvistede Endringsordre*»

Forsinket betaling

- Forsinkelsesrente, Art. 27.3
 - Etter forsinkelsesrenteloven
 - God avkastning på utestående beløp
 - Men kan likevel ha negativ likviditetseffekt
- Kan leverandøren heve hvis selskapet ikke betaler?